

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Betänkandet SOU 2011:3 Sanktionsavgifter på trygghetsområdet**Sammanfattning**

Småföretagarnas Arbetslöshetskassa (SmåA) instämmer huvudsakligen i de förslag som utredningen presenterar i sitt betänkande.

När det gäller de förslag som lämnats av utredningen anser SmåA att det kan finnas skäl att förlänga preskriptionstiden. Vidare anser SmåA att beloppsgränsen när det gäller bedömningen av hur lågt beloppet ska vara för att sanktionsavgift inte ska aktualiseras ska vara fastställt vid lagens ikraftträdande.

SmåA anser att man bör överväga att införa en bestämmelse avseende eventuell sanktionsavgift för de personer som polisanmäls för bidragsbrott men där bidragsbrott inte är styrkt. Det bör även övervägas om det ska vara möjligt att rätta ett beslut om sanktionsavgift i de fall där ärendet uppenbarligen skulle ha polisanmälts i enlighet med bidragsbrottslagen.

Avslutningsvis anser SmåA att de beslutande organisationerna ska åläggas att informera den enskilde om sanktionsavgiften samt att lagen om sanktionsavgift på trygghetssystemets område ska träda i kraft vid ett senare datum än det som föreslagits i utredningen.

Avsnitt 6.6 Begränsad anmälningsskyldighet enligt bidragsbrottslagen och förbud mot dubbla sanktioner

Som framkommer av förslaget ska det i bidragsbrottslagen framkomma att talan om ansvar för brott mot lagen inte får tas upp till prövning om en sanktionsavgift påförts för gärningen.

Enligt SmåA kan den situationen uppkomma att en beslutande organisation har beslutat om sanktionsavgift i ett ärende som uppenbart skulle ha polisanmälts i enlighet med bidragsbrottslagen. I dessa fall efterfrågar SmåA en möjlighet att rätta sanktionsbeslutet för att istället upprätta en polisanmälan i enlighet med bidragsbrottslagen.

Avsnitt 6.7 Ingen återrapporteringsmöjlighet från polis eller åklagare

SmåA kan konstatera att det i vissa fall kan vara svårt för den beslutande organisationen att avgöra om den ska fatta beslut om sanktionsavgift eller om en polisanmälan ska upprättas i enlighet med bidragsbrottslagen. Vidare förutsätter SmåA att det även i framtiden kommer att uppstå situationer där den beslutande organisationen anser att det inte råder någon tveksamhet om att ärendet ska polisanmälas i enlighet med bidragsbrottslagen men att ärendet inte leder till åtal alternativt leder till friande dom. SmåA anser att det i dessa fall skall finnas en bestämmelse i vilken det framkommer att ärendet ska prövas för eventuell sanktionsavgift, exempelvis genom att ärendet återlämnas till den organisation som upprättade polisanmälan. För det fall en sådan bestämmelse inte införs kommer en inte försumbar mängd ärenden som ligger i gränslandet mellan beslut om sanktionsavgift och polisanmälan i enlighet med bidragsbrottslagen undgå sanktion samtidigt som i stort sett samtliga ärenden där omständigheterna är betydligt lindrigare kommer att påföras en sanktionsavgift. En sådan ordning är enligt SmåA absolut inte önskvärd. Avsaknaden av en sådan bestämmelse skulle även kunna innebära att de beslutande organisationerna beslutar om sanktionsavgift i ärenden som borde ha prövats i enlighet med bidragsbrottslagen.

Avsnitt 6.12 Finns det situationer där sanktionsavgift inte bör tas ut trots att förutsättningarna är uppfyllda?

SmåA kan konstatera att det är ett flertal olika organisationer som har att besluta om sanktionsavgift. Med anledning av detta anser SmåA att det finns en risk att de olika beslutande organisationerna inledningsvis kan ha olika bedömningar när det gäller vad som är att betrakta som ett obetydligt belopp. För att de olika beslutande organisationerna så långt det är möjligt ska behandla ärendena lika anser SmåA således att gränsen för vad som är ett obetydligt belopp ska vara uttalad i samband med att lagen träder i kraft.

Avsnitt 7.2 Preskription

En sanktionsavgift ska kunna beslutas bara om den som avgiften riktas mot har getts tillfälle att yttra sig inom tre år från det att förutsättningarna för att besluta om avgift har uppfyllts. Vad gäller denna del anser SmåA att det finns ett behov av att klargöra vad som menas med att förutsättningarna har uppfyllts. SmåA finner att det antingen kan tolkas som tre år från det att uppgiften lämnades alternativt tre år från det att den beslutande organisationen fick kännedom om felaktigheten.

Enligt förslaget ska en beslutad sanktionsavgift falla bort om beslutet inte har verkställts inom fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft. Då besvärstiden av en arbetslöshetskassas beslut är två månader kan det, enligt SmåA:s bedömning, inträffa ett flertal fall där den enskilde förmodar att besvärstiden avseende sanktionsbeslutet är två månader och med anledning av detta inte inkommer med överklagandet i tid. I dessa fall kan det ärendet i vilket den felaktiga uppgiften förekom vara föremål för prövning i förvaltningsdomstol vilket ger att ärendet alltför är tvistigt. Då SmåA förutsätter att sanktionsavgiften inte bör drivas in i sådana situationer anser SmåA att preskriptionstiden om fem år är alltför snävt tilltagen. För att kunna avvakta till dess att ärendet är avgjort i Högsta förvaltningsdomstolen anser SmåA

att en beslutad sanktionsavgift ska falla bort om beslutet inte har verkställts inom tio år från det att beslutet har vunnit laga kraft.

Avsnitt 7.5 Överklagande

SmåA delar inte utredningens bedömning att det av tydlighetsskäl bör anges att överklagandet får ske inom tre veckor. SmåA anser att det för den enskilde är tydligare om fristen för överklagande knyts till vad som gäller för respektive förmånstyp. På detta sätt kan man undvika det scenario som SmåA beskriver under avsnitt 7.2.

Avsnitt 8.3 Kommunikering och delgivning

För att handläggningen ska vara likvärdig oavsett vilken organisation som har beslutat om en sanktionsavgift anser SmåA att arbetslöshetskassor ska beredas möjlighet att tillämpa förenklad delgivning.

Avsnitt 12 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Det är praxis i Sverige att lagändringar träder i kraft vid årsskifte eller halvårsskifte. På senare år har dock lagändringar trätt i kraft vid olika tillfällen under året. Lagändringar medför ofta andra ändringar såsom ändring i förordningar, föreskrifter och datasystem. Det krävs även ofta utbildning av personalen. SmåA anser därför att lagen bör träda i kraft den 1 september 2012.

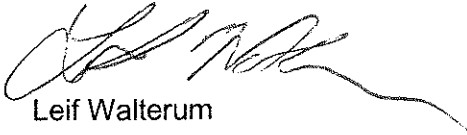
Avsnitt 13.1 Ekonomiska och administrativa konsekvenser

SmåA instämmer till fullo i påståendet att arbetslöshetskassorna bör kompenseras på ett sådant sätt att inte sanktionsavgiften leder till högre medlemsavgifter. Vad gäller snittkostnaden per ärende anser SmåA att en förutsättning för att utgå från den snittkostnad som redovisats för sanktionsavgiftsärenden hos Försäkringskassan är att arbetslöshetskassorna bereds möjlighet att tillämpa förenklad delgivning. SmåA anser att Arbetslöshetskassornas Samorganisation (SO) bör beredas möjlighet att inkomma med en uppskattad kostnad för framtagande av ett ärendehanteringssystem.

Övrigt

Med anledning av att den enskilde kan komma att drabbas av sanktionsavgift oaktat att den felaktiga uppgiften inte lämnats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet anser SmåA att de beslutande organisationerna ska åläggas att informera den enskilde om vilka konsekvenser som lämnande av oriktig uppgift kan medföra. SmåA anser att genom att informera om sanktionsavgiften motverkas felaktiga utbetalningar på ett tidigt stadium. Vidare anser SmåA att en sådan informationsskyldighet framförallt skulle vara behjälplig för den enskilde i de fall där den enskildes förutsättningar att leva upp till de krav som gäller är särskilt begränsande.

Detta yttrande har beslutats av SmåA:s arbetsutskott. Yttrandet har föredragits av Christoffer Östnaes, försäkringsansvarig.



Leif Walterum
Styrelseordförande



Christoffer Östnaes
Försäkringsansvarig